

De toekomst van de zeevisserij

Onze visserij beleeft moeilijke tijden. Alles wordt duurder, steeds maar duurder. De kosten gaan de hoogte in. Er komt geen einde aan. En de prijzen in de mijn willen niet echt volgen. Soms stijgen ze een beetje, dan blijven ze weer hangen, en soms vallen ze weer terug. Om wanhopig te worden. Om zich af te vragen wat er scheelt. Is het weer de invoer, net als vroeger? Je begrijpt het gewoon niet, want tot overmaat van ramp zijn de vangsten ook al niet zo bijzonder groot, integendeel. Dus kan er geen overproductie zijn.

In feite zitten de oorzaken veel dieper, en veel verder verwijderd van de ons vertrouwde omgeving. Men moet ze gaan zoeken in de algemene economische depressie in de Westerse landen, en meer bepaald in de economische depressie die onze buurlui van over de Oceaan treft, de Verenigde Staten. De oorzaken van deze depressie zijn talrijk en ver te zoeken, maar iedereen weet wel dat de druppel, die de emmer deed overlopen, de plotse koerswijziging was van de olieproducerende landen, die vonden dat het nu welletjes was met die leveringen van goedkope olie aan de industrielanden.

Maar, zoals hierboven al gezegd, de visserij krijgt daarenboven een ander probleem te verwerken, met name de verminderende vangsten. Een probleem van overbevissing? Er zijn nog plenty vissers die in hun hart niet geloven aan overbevissing. Anderen, die er min of meer aan geloven steken eenvoudig de schuld op de burens.

Het zijn altijd de anderen die zich schuldig maken aan allerlei erge of minder erge zonden, terwijl de spreker zelf dan meestal onder een aureool van heiligheid wandelt.

Het vervoende is, dat met dergelijke houding niets opgelost wordt.

De Noord-Oost Atlantische Visserijcommissie heeft lange tijd getracht door netmaas- en minimummaatregelen de overbevissing tegen te gaan, en de visstanden terug op een renderend niveau te brengen. Algemeen wordt heden ten dage aanvaard dat deze poging in feite mislukt is.

Daarom werden de zaken nu krachtadiger aangepakt en is men overgegaan tot twee maatregelen uitgaande van een heel nieuwe conceptie, met name enerzijds de kwoteringsregeling en anderzijds de beperking van de visserij voor industriële doeleinden (vismee-verwerking).

Laten we allen hopen dat deze poging lukt, want nog een derde mogelijkheid hangt ons boven het hoofd, met name de instelling door alle landen van een visserijzone van 200 mijl. Al wie in de visserij zit weet heel goed, dat dit niet zo maar een toekomstbeeld is, waarvan we ons kunnen afdoen met een lichtjes ongelovig «Nou ja, komen de dagen, zo komen de plagen». Die 200 mijl komen er, en het zal niet zo heel lang meer duren. En dan?

Er was eens in de oudheid een kok die een voorliefde had voor het klaarmaken van ossetong in Madeirasaus. Zijn meester had er schoon genoeg van en zei op een keer «Pottenkijker, maak me nou eens het alerbeste wat er in de wereld te vinden is». En ja, het was weer ossetong. «De tong, orakelde de voedselverknoeiër, is het allerbeste wat er in de wereld is. Met de tong kunen we de mooiste poëzie voordragen, de schoonheid van de vrouwen prijzen, de lieflijkheid van de lente bezingen.....»

«'t Is al lang goed, riep de meester, maak dan voor morgen maar het allerslechtste ter wereld klaar». Ja hoor! Het was weer ossetong «Kom hier, stuk ongeluk! bulderde de meester, wat betekent dat nou weer!». «De tong, verklaarde de vent plechtig, is het allerslechtste wat men in de wereld tegenkomt. Met de tong kunnen we onze medemens inruiken, kwaadsprekerij kan het prilste liefdesgeluk grondig teniet doen, een carrière breken, laster kan een rechtvaardig mens alle achting van zijn medemens ontnemen.....». De meester moest toen een kalmerend middel nemen en een stevige borrel om zijn gestoorde spijsvertering terug in orde te brengen.

Met die 200 mijl kan het ook zo zijn. Het kan best de basis vormen voor een West-Europees visserijbeleid dat overbevissing, overproductie en daarmee gepaard gaande marktverstoringen voor altijd uitsluit. Het kan ook op korte termijn het einde betekenen voor de helft van onze vloot.

Er bestond tot voor kort nog een ander gevaar, minstens even dreigend als de andere, met name het bemanningsprobleem. In 1957 waren er 2376 vissers beschikbaar. In 1967 waren het er nog 1828. Bij het begin van 1975 waren er nog maar 1.483. Wanneer dit zo zou blijven voortgaan zouden er in 1977 nog maar 1.338 vissers ter beschikking van de vloot zijn, en in 1987 nog slechts 838, wat overeenstemt met de bemanningsbehoeften van een 150-tal schepen.

Dit zou betekenen dat er van nu af, geen nieuwe schepen meer aan de vloot mogen worden toegevoegd. Gedaan met alle nieuwbouw, expansie en nieuwe initiatieven!

Gelukkig zien op dit vlak de vooruitzichten voor de toekomst

er heel wat minder somber uit, mede dank zij het fonds voor Scheepsjongens. Op het einde der vijftiger, begin der zestiger jaren waren er gemiddeld zowat 180 à 200 scheepsjongens ingeschreven op de lijst der beschikbare vissers.

In 1963 waren er 178, in 1964 nog 158, in 1965 nog 148 en in 1966 nog maar 138 meer. Sedert de oprichting van het Fonds schijnt aan deze daling een halt te zijn toegevoerd en begint het aantal terug te stijgen. Begin 1975 waren er al weer 163.

Mogen we ook voor de andere problemen een gunstige oplossing verwachten? Ik ben ervan overtuigd.

We moeten het allemaal hopen en wensen, en onze krachten inspannen opdat het zo weze. Onze visserij biedt enkele duizenden werkplaatsen aan de plaatselijke bevolking. Waar men nu allerlei inspanningen doet, om arbeid in eigen streek te verzekeren, mil-jardenautobanen aanlegt, daarbij miljoenen tonnen zand verbruikend, overal bedrijven en bedrijfjes helpt oprichten met overheids-gelden, en daarbij dikwijls grondig het landschap en het milieu verknoeiend, dat allemaal om hier en daar enkele honderden werkplaatsen tot stand te brengen, geeft onze visserij meer werk aan meer dan duizendvijfhonderd vissers en reders en verscheidene duizenden mensen in de secundaire en tertiaire sektor. En dat dan zonder noemenswaardige milieuhinder en met overheidsteun die werkelijk niet zo overdonderend is. De gedachte dat men deze natuurlijke bron van werkgelegenheid in eigen streek zomaar zou laten uitdrogen, is onaanvaardbaar. Moest het niet zo brutaal klinken, ik zou bijna hebben geschreven «ze grenst aan krankzinnigheid».

Wereldvisserij

Wanneer we elke doordeweekse dag met onze eigen problemen hebben af te rekenen, is het begrijpelijk dat we vaak niet verder kijken dan onze kerktoren. Dit is menselijk, maar het is een voorbijgaan aan wat er rondomron, d.w.z. op wereldvlak gebeurt.

De visserij ontsnapt niet aan deze fout en aan dit tekort. En daarom is het misschien wel eens goed om de visserij-in-wereldcijfers te ontleden. Het F.A.O.- «Yearbook of Fishery Statistics» vol. 36, 1973, is hierbij onze gids.

1. Aan de hand van tabel 1 kan een beeld van de evolutie van de wereldvisvangst in de jongste jaren worden weergegeven.

Het jaar 1950 was het jaar waarop de wereldaanvoer opnieuw het vooroorlogse peil had bereikt (1938: 21,1 mln t.). In 1960 bedroeg het vangstcijfer 40 mln t. en in 1970 reeds 70,0 mln t. Over een periode van 20 jaar was de wereldaanvoer ruim 2,5 maal vermeerderd.

Na 1970 is de aanvoer teruggelo-

pen om in 1973 een cijfer van 65,7 mln t. te bereiken.

Het is uit de tabel duidelijk dat een belangrijk regionaal element — met name de aanvoer in Zuid-Amerika en wel Peru — een rol speelt, maar het is eveneens opvallend, dat de vangsten in andere streken niet meer zo spectaculair toenemen. En dit niettegenstaande de modernisering van de wereldvloot, de mobiliteit van de vloot, de verfijning of verbetering van de visserijmethoden enz.

Er is zo nu wel stilaan in de visserij iets gaan groeien, nl. de noodzaak tot een beheer van de stocks. Dit beheer beoogt — hoe dan ook — de toekomst veilig te stellen en wil een optimale en rationele exploratie in de toekomst waarborgen. We mogen immers niet vergeten, dat in het jaar 2000 op onze aardbol ca 7,5 miljard mensen zullen leven en ook die monden van die mensen zullen moeten worden gevoed. Mogen we dan niet stellen dat er steeds (en zelfs stijgende) vraag naar vis zal zijn en

dat de visserij nog steeds een toekomst heeft. Alleen moet o.i. het ontwikkelingspatroon worden herdacht en aangepast.

En dan kan wellicht het door veel onderzoekers vooropgestelde cijfer van 100 mln t. vangst per jaar worden gerealiseerd. Er valt immers te denken aan de krillvisserij, de

aqua- en marikultuur, de visserij op grote diepten (1.000 - 2.000 m) voor momenteel weinig bekende soorten (blauwe wijting, grenadier, draakvis enz.), de exploitatie van andere gebieden (Indische Oceaan, zuid-west Indische wateren, zuiden van Indonesië, westen van Australië, antarctische wateren) enz.

Tabel I — Wereldvangst van vis, in mln t, 1950 - 73

	1950	1960	1970	1971	1972	1973
NOORDELIJK HALFROND						
Europa	6,2	8,1	12,0	12,1	12,3	12,5
U.S.S.R.	1,6	3,1	7,3	7,3	7,8	8,6
N- en C-Amerika	3,8	4,1	4,9	5,1	4,9	4,9
Azie	7,7	17,9	26,3	28,1	28,9	30,2
ZUIDELIJK HALFROND						
Z-Amerika	0,5	4,4	14,9	13,2	6,8	4,3
Afrika	1,2	2,3	4,4	4,1	4,6	4,8
Oceanië	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
Totaal	21,1	40,0	70,0	70,2	65,5	65,7

(Vervolg blz. 9)

(Vervolg van blz 7)

2. De regionale verdeling van de vangsten van vis over de wereld is ongelijkmatig en deze situatie hangt van tal van factoren af, o.m. de historische ontwikkeling, de visrijdommen, de stand inzake visserij-techniek en verwerkingsmogelijkheden, de markttoestand, het bevolkingsaantal, de internationale politiek enz.

Uit tabel I kan de regionale verdeling en evolutie worden afgelezen.

De wereldvisvangst is voornamelijk in de landen van het noordelijk halfrond geconcentreerd. In 1973 werd ca 85 t.h. van de aanvoer door landen van het noordelijk halfrond gevangen en ca 15 t.h. van de vangsten werden door de landen uit het zuidelijk halfrond gerealiseerd.

Een vergelijking met de toestand in 1970 wijst uit dat deze verhouding in het voordeel van de landen van het noordelijk halfrond is geëvolueerd. In 1970 werd 72 t.h. door de landen van het noordelijk halfrond gevangen en 28 t.h. door

de landen van het zuidelijk halfrond.

Voor deze verschuiving is Peru verantwoordelijk. Dit land exploiteerde tot voor kort zijn rijke visgronden voor de produktie van vismeel, waarvan de export in belangrijke mate voor de veestapel in West-Europa was bestemd. Deze exploitatie werd nu aan banden gelegd en het begrip beheer is eveneens in Peru op de voorgrond gekomen.

In 1973 was de rangorde van de aanvoergebieden als volgt: Azië (46,0 t.h.) (Japan, China, India, Thailand), Europa (19,0 t.h.) (Noorwegen, Spanje, Denemarken, Groot-Brittannië), de U.S.S.R. (13,1 t.h.), Noord- en Centraal Amerika (7,5 t.h.) (U.S.A. en Canada), Afrika (7,3 t.h.) (Zuid-Afrika), Zuid-Amerika (6,5 t.h.) (Peru) en Oceanië (0,5 t.h.) (Australië).

Er is nog een andere regionale verdeling mogelijk, nl. volgens visserijgebied.

Tabel 2 vermeldt de vangstgegevens volgens visserijgebied.

Tabel 2 — Vangsten volgens visserijgebied, in mln t, 1970-73

Gebieden	1970	1971	1972	1973
Binnenwateren	9,0	9,6	9,6	9,8
Atlantische oceaan en aangrenzende wateren	23,9	23,7	24,5	25,6
Indische oceaan en aangrenzende wateren	2,4	2,7	2,4	2,7
Stille Oceaan en aangrenzende wateren	34,7	34,3	28,9	27,6
Totaal	70,0	70,2	65,5	65,7

De Stille Oceaan vormde in 1973 nog steeds het belangrijkste visserijgebied (42 t.h.) en de Atlantische Oceaan nam de tweede plaats (39 t.h.). De relatieve verhouding tussen beide gebieden heeft zich

evenwel tussen 1970 en 1973 enigszins gewijzigd; de verhouding Stille Oceaan - Atlantische Oceaan was in 1970 49-34 t.h.

Het relatieve aandeel van de Indische Oceaan en van de binnenwateren nam eveneens toe.

3. In tabel 3 zijn de vangsten van de belangrijkste soorten vervat.

Tabel 3 — Vangsten volgens soort, in mln t, 1970-73.

Soorten	1970	1971	1972	1973
Zoetwatervis	8,3	8,8	8,8	9,0
Steur, zalm, forel e.d.	3,0	3,1	3,3	3,4
Zeevis				
— Bot, heilbot, tong e.d.	1,3	1,4	1,3	1,2
— Kabeljauw, heek, schelvis e.d.	10,5	10,7	11,4	11,8
— Rode zeebaars, baars congeraal e.d.	3,8	3,9	3,8	3,9
— Horsmakreel, herder e.d.	2,4	3,0	2,8	3,4
— Haring, sardine, anjovis e.d.	21,4	19,5	13,0	11,1
— Tonijn, albikoor e.d.	1,6	1,6	1,6	1,7
— Makreel	3,1	3,2	3,1	3,3
— Haai, rog, vleet e.d.	0,5	0,5	0,5	0,6
— Andere	8,0	8,5	9,3	9,8
Schaaldieren	1,6	1,7	1,7	1,8
Weekdieren	3,3	3,2	3,5	3,4
Andere dieren en planten				
Totaal	70,0	70,2	65,5	65,7

Uit de tabel blijkt, dat de kabeljauwachtigen in 1973 de voornaamste groep zijn gaan vormen (18,0 t.h.). In vorige jaren was dit de groep van de haringachtigen (1970 30,6 t.h. en 1973 16,9 t.h.). Ook hier vormen de resultaten van de Peruviaanse visserij de verklaring van de evolutie.

Uit de twee verhoudingscijfers (18,0 t.h. en 16,9 t.h.) kan worden afgeleid, dat een beperkt aantal soorten het hoofdbestanddeel (ca 34,9 t.h.) van de vangsten uitmaken.

Bij de zeevissen hadden de zeebaars e.d. de derde rang met dan verder de groepen horsmakreel, makreel, makreel, tonijn, platvissen en haai.

De categorie zoetwatervissen bekleedde in 1973 de derde rang in de totale vangsten (13,7 t.h. van het totaal tegenover 11,9 t.h. in

1970); de groep steur, zalm e.d. had een aandeel van 5,2 t.h. (tegenover 4,3 t.h. in 1970).

De categorie schaaldieren (garnalen, krabben) vertegenwoordigde 2,7 t.h. van het totaal (2,3 t.h. in 1970) en de categorie weekdieren (pijlintvissen en inktvissen, kokkels, oesters, mosselen) 5,2 t.h. (4,7 t.h. in 1970).

X X X

We hebben gepoogd om aan de hand van FAO-cijfers een en ander over de visserij op wereldvlak te schetsen. We zijn er ons van bewust dat de cijfers geen inzicht geven in de economische situatie van de visserij in de verschillende landen. Maar dat de visserij toekomst heeft, staat o.i. als een paal stevig boven water.

P. HOVART

Bij een doop :

Van namen en nummers

Bij een doop van een schip hoort een naam: het is opvallend dat onder de vervoermiddelen alleen in Scheepvaart en Binnenvaart stelselmatig namen gegeven worden. Men heeft getracht deze traditie ook bij andere vervoermiddelen in te voeren. Namen werden gegeven aan vliegtuigen en lokomotieven. Maar het bleef bij uitzonderingen. Bij de schepen integendeel kan men zich moeilijk indenken dat eenheden in de vaart komen die geen naam dragen.

Ook de keus van de naam zelf steunt veelal op traditie. Als we de namen nagaan die in de laatste eeuw aan vissersvaartuigen gegeven werden, dan zien we telkens weer dezelfde namen terugkomen. Zeer populair is het noemen van een schip naar de voornaam van familieleden, meestal de kinderen van de reder. Vandaar namen als O.43 Cathérine, O.160 Léonie enz... die men reeds in de lijst van de visschersschepen van de vorige eeuw aantreft.

Dikwijls worden twee voornamen aan elkaar geklonken, zoals bij O.237 Nelly-Suzanne of O.266 Hector-Frans. Sommige reders hebben het tot drie voornamen gebracht, maar dan wordt dit vrij lang, zoals bij O.331 Nadine-Liliane-Josette.

De tendens voornamen te geven is in de laatste jaren ietwat afgezwakt. Meer in de mode (want ook daar bestaat een mode) is het

aan elkaar hechten van één lettergreep uit de naam van elk familieid. In sommige gevallen leidt dit dan tot een klankcombinatie die ietwat op het Chinees of een Bantoe-taal gaat gelijken en waarvan, behalve de reder of familieleden zelf, niemand meer weet wie daarmee bedoeld wordt.

Onder de eersten die met dit systeem begonnen, waren de gebroeders Seghers, Charles en Victor, die de O.335 de Charvie doopten. Sindsdien is de mode doorgedaan en is men tot woordvormingen met drie tot vier namen gekomen, zoals de O.114 Normanuwil, O.274 Lucali, O.123 Jami, Z.257 Dejacama.

Een handig reder uit Nieuwpoort heeft zelfs gevonden dat men de lettergrepen ook kan omdraaien als het ene schip dat Marlu heet geen reden is om het ander niet Lumar te dopen.

Vele rederijen volgen bij het geven van een naam veelal een systematische politiek. De Pêcheries à Vapeur hield het aanvankelijk bij de voornaam van de beheerders van de maatschappij: O.81 Emmanuel, O.89 Gerard. Alleen voor de voorzitter van de beheerraad werd een uitzondering gemaakt, die kreeg zijn naam voluit: O.85 President Stevens.

(Vervolg bl. 11)